

Conservation of Marine Turtles in the Mediterranean Region

Mbrojtja e breshkave të detit dhe habitateve të tyre në territorin e Republikës së Shqipërisë është një obligim, të cilin vendi ynë e ka marrë përsipër ta kryejë nëpërmjet një numër Konventash rajonale dhe ndërkombëtare që përfshijnë dispozita për mbrojtjen e breshkave të detit dhe habitateve të tyre

**Edhe ti mund të ndihmosh të mbrojmë
breshkat detare në Shqipëri dhe në
Mesdhe**

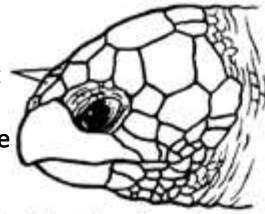

IDENTIFIKIMI I LLOJEVE TË BRESHKAVE DETARE

Caretta caretta (Breshka kokëmadhe)

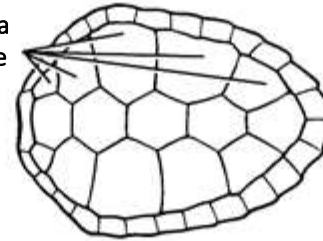

Më tepër se një çift luspash prefrontale

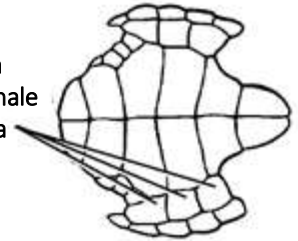

Breshka kokëmadhe - *Caretta caretta*

5 pllaka kostale

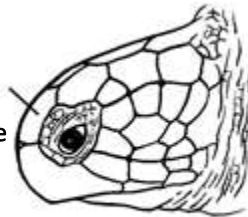
3 pllaka inframarginale pa vrima

Chelonia mydas (Breshka e gjelbër)

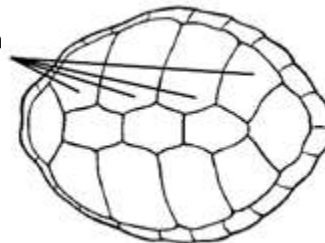

1 çift luspash prefrontale

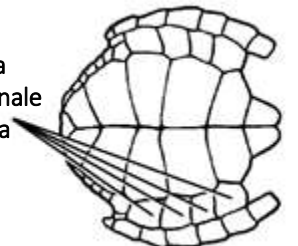

Breshka jeshile - *Chelonia mydas*

4 pllaka kostale

4 pllaka inframarginale pa vrima

Dermochelys coriacea (Breshka kurriz-lëkurore)

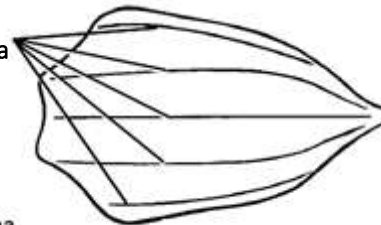

Pa prani luspash

Breshka kurriz-lëkurore - *Dermochelys coriacea*

Kreshta

Pa prani pllakash

Adapted from: Wyneken, J. 2001. *The Anatomy of Sea Turtles*. U.S. Department of Commerce NOAA technical memorandum NMFS- SEFSC- 470, 1-172pp

IDENTIFIKIMI I AKTIVITETIT FOLEZUES: Gjurmët e të rriturve & të vegjëlve

Gjurmët e breshkës së rritur femër që del jashtë detit për të lëshuar vezët në rrë, janë tepër të dukshme dhe unike.

Në pjesën qendrore gjurma e lënë është e lëmuar (rrafshët), ndërsa në anët e saj duken shenja të lëna nga gjymtyrët nga zvarritja në rrë. Kjo gjurmë do të duket paksa ndryshe në një rrë të njomë, të thatë apo në sedimente të tjera të ndryshme.

Gjurmët e breshkës së rritur në rrë të lagësht

© 2009 B. van der Weide

Gjurmët e breshkës së rritur në rrë të thatë

© 2009 B. van der Weide

Mund të ngatërrohen ndonjëhere më gjurmët e lëna nga rrotat e makinës!
Ndryshimi kryesor është se gjurma e lënë nga një makinë nuk ka një qendër të rrafshët (lëmuar).

Burimi: i panjohur

Gjurmët e të porsalindurve mund të shfaqen të shumta (> 20), të pakta, ose vetëm një. Gjurma e lënë është e ngjashme me atë të të rriturit, por madhësi shume më të vogël. Nëse nuk ka shenja të disorientimit (nga ndricimi artificial në plazh), ato shfaqen të drejtuara nga deti me gjurmët që zhduken në buzën e detit.

Gjurmët e të vegjëlve

Divjaka © 2018 MEDASSET, foto E. Sacdenaku

Gjurmët e të vegjëlve

Sekania © 2008 E.Dornhofer

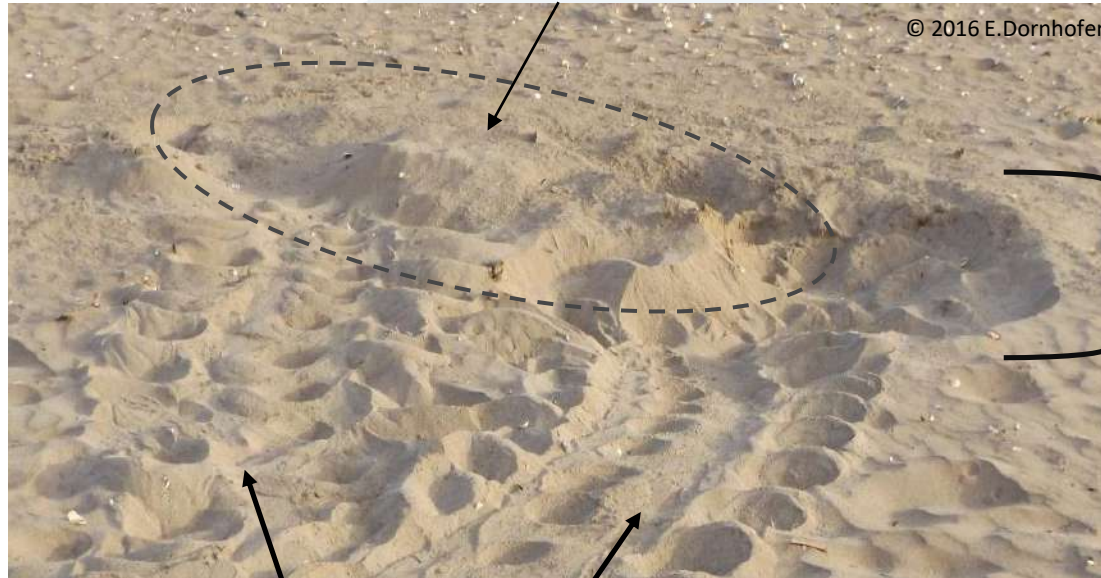
Kujdes –Gjurmët e të vegjëlve të breshkave mund të ngatërrohen me gjurmët e vogla të lëna nga shpendët detar.

Burimi i fotos: <https://beautyalongtheroad.wordpress.com/2014/10/13/textures/>

IDENTIFIKIMI I AKTIVITETIT FOLEZUES: Foletë- Për cilat shenja duhet të kontrollojmë

(3) Pjesë e ngritur në qendër të gropës ku pozicionohet trupi breshkës

(2) Kreshtë e theksuar që rrethon gropën ku qendron breshka

(4) Shenja në rërë (kreshtë e dukshme) të kamuflazhit që bën breshka pas lëshimit të vezëve

(1) Gjurmët që zhduken në rërë në këtë pjesë

Kujdes, çdo fole duket e ndryshme nga tjetra, veçanërisht në lloje të ndryshme të përbërjes së plazheve – GJITHNJË kontaktoni autoritetet/organizatat lokale dhe nëse keni mundësi dërgoni edhe foto të aktivitetit që keni vëzhguar

Si të veprojmë në rast se gjejmë një breshkë të plagosur apo ngordhur në plazh (stranded)

Breshkat detare Stranded konsiderohen të gjitha llojet e breshkave të detit të gjetura në plazh ose në ujë të ngordhura, plagosura (dëmtuara) apo që shfaqin simptoma të ndonjë sëmundjeje ose sjelljeje jo normale.

NË RASTIN E NJË BRESHKE TË GJALLË

MOS e prek kafshën – ato mund të kenë bakterie

MBAJ distancë nga breshka – ato mund të kafshojnë

KONTAKTO qendrën më të afërt të shpëtimit të breshkave detare, duke u përcjell atyre të detajet e mëposhtëme:

- Vendodhjen dhe aksesin më të afërt për të mbërritur në vendngjarje
- Përshkrimin vizual të dëmtimeve
- Prit për udhëzime të mëtejshme nga ekspertët

NË RASTIN E NJË BRESHKE TË NGORDHUR

MOS u përpiq ta lëvizësh kafshën

MOS e prek – ato mund të kenë bakterie

Kontakto autoritetet lokale

- Vëndodhjen e breshkës
- Prit për udhëzime të mëtejshme nga ekspertët

Faleminderit
që më
ndihmoni mua!

Kontaktet ku mund të raportoni

Autoritetet e Administratës së Zonave të Mbrojtura:

Vlora: email: artionseferi88@gmail.com; telefon/whatsapp: +355 68 3996271

Fieri: email: ervinallushi@gmail.com; telefon/whatsapp: +355 698871960

Durrësi: email: celmanaj2017@gmail.com; telefon/whatsapp: +355 675324408

Lezha: email: ktoni@live.com; telefon/whatsapp: +355 68 3375976

Shkodra: email: kujtimpjolli80@gmail.com;

Universiteti i Tiranës:

Email: enerit.sacdanaku@fshn.edu.al; telefon/whatsapp: +355 68 4103150

Shoqata e Herpetofaunës Shqiptare (HAS):

Email: info@has-org.al; telefon/whatsapp: +355 69 3718222

Qendrat e Shpëtimit dhe Ndihmës së parë:

Radhima, Vlorë: nexhiplakoj@gmail.com; telefon/whatsapp: +355 673847379

Patok: info@has-org.al; telefon/whatsapp: +355 69 3718222